

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Cod școală	Cod clasă	Cod elev

BROȘURA 9

TEST-JOC

Testul-joc are două părți. Pentru fiecare dintre acestea ai la dispoziție 45 de minute. Între cele două părți vei avea o scurtă pauză!

Testul-joc cuprinde texte, imagini și o serie de instrucțiuni.

Asigură-te că înțelegi ceea ce îți se cere.

Pe parcursul testului vei întâlni trei categorii de întrebări:

- Unele întrebări solicită alegerea din 4 opțiuni. În acest caz, încercuiește răspunsul pe care-l consideri corect, ca mai jos.

Albă ca Zăpada este o fată:

A. roșcată

B. blondă

C. brunetă

D. cu părul alb ca zăpada

- Alte întrebări îți vor solicita completarea unor spații punctate sau a unor casete, cu text sau cu desen.

- De asemenea, unele solicitări vor consta în a trasa săgeți de corespondență între diferite cuvinte și/sau imagini.

„Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți” - CRED

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

PARTEA I

O fantomă necăjită

(un text scris de Cristi¹ pentru blogul său)

Am terminat adineauri o cărticică scrisă de Oscar Wilde acum vreo sută cincizeci de ani. Se numește „Fantoma din Canterville Chase” și este cât se poate de amuzantă. Am să redau pe scurt câteva întâmplări din poveste astfel încât aceia care mă urmăresc pe blog să se distreze și ei. Și, cine știe, poate să dorească s-o citească în întregime. Dragi prieteni, e o lectură care merită! Voi modifica, doar un pic, nume și denumiri, ca să aduc toată povestea mai aproape de viețile noastre. 😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊

Domnul și doamna Otis au cumpărat castelul Canterville ca să aibă o reședință de vară la țară. Fostul proprietar îi pusese în gardă despre renumele de casă bântuită de fantome, dar, cum nimeni din familie nu crede în activități paranormale, târgul se face rapid: achiziția e un adevărat chilipir pentru domnul Otis!

În ziua mutării, tata, mama și cei trei copii (gemenii Sam și Tom și sora lor mai mare, Virginia) au fost conduși de menajeră prin toate încăperile. Erau de modă veche, dar îngrijite și foarte curate, cu o singură excepție: o pată mare, cărămizie pe dușumeaua din sufragerie.

– Să știți că pata e de sânge, de acum două sute de ani! spuse menajera puțin jenată. Am frecat-o energic cu peria, dar degeaba. Devine doar puțin mai palidă, iar a doua zi parcă e și mai mare. Fantoma ține morțiș la acest detaliu.

– Trebuie neapărat să dăm cu Vanish! Scoate toate petele, se hlizi Sam.

– Sau cu orice alt detergent serios! îi făcu Tom cu ochiul fratelui geamăn.

– Mai bine nu încercați, îi sfătui menajera. Simon o să facă atâta scandal că n-o să apucați să mai dormiți.

– Simon? interveni domnul Otis.

– Simon e fantoma, explică menajera, încruntându-se la gemenii care se scâlâmbăiau în spatele ei. Tom și Sam pufniră în râs.

Obosiți de efortul mutatului, membrii familiei se duseră devreme la culcare. Așa se face că la miezul nopții dormeau cu toții tun.

– HUUU! HUUU! HUUU!

– Ce furtună s-a pornit, dragă! Ai închis geamurile bine? îl întrebă, puțin buimacă, d-na Otis pe soțul ei.

Se ivi atunci la fereastră o ciudată arătare. Era un individ legat cu lanțuri, care zuruiau de mama focului. Îi sclipeau ochii ca la pisici și scotea sunete ca bufnița.

– Ce dorești, domnule? îl întrebă politicoș domnul Otis.

Primi ca răspuns încă o serie de zuruiele de lanțuri și un „HUUU!” sfâșietor.

– Domnule, eu te-am întrebat frumos. Nu știu cum stai atârnat la fereastra noastră de la etajul 1 și ce poțestești. În fond, e treaba dumitale dacă nu vrei să vorbești. Dar, dacă-i trezești pe gemeni, e deja treaba mea, fiindcă eu și nevastă-mea o să avem de lucru să-i bângăm la loc în pat. Uite, am aici niște vaselină. Te rog frumos, unge-ți lanțurile și nu mai face gălăgie.

¹ Cristi scrie un [blog](#), adică *un jurnal personal pe care îl face public pe internet*.

Acestea fiind zise, domnul Otis deschise fereastra și îi întinse arătării borcănelul cu vaselină, întrebându-l calm:

– Vrei să te ajut?

– HUUUUUUUUUUU! Hu...

În clipa aceea zbură o minge de la fereastra gemenilor și izbi cu așa putere urechea arătării, că o făcu să cadă lată. Când atinse iarba, dispăru ca prin farmec. Din camera gemenilor se auziră chiote de victorie.

– Tom, Sam, treceți imediat în pat! Stingerea! E trecut de miezul nopții. Nu mă puneți să vin până la voi, le strigă domnul Otis. Vocea sa autoritară fu întâmpinată de hohote înfundate de râs.

Trecură trei zile și trei nopți, iar viața familiei se derula normal. Doar gemenii păreau suspect de liniștiți. Vorbeau în șoaptă și umblau cu o ruletă făcând tot felul de măsurători. Sora lor se întreba ce pun la cale și, mai ales, dacă aveau și ei noaptea zgomote de pași târșâiți pe scările înguste care duceau în turn. Virginia credea acum că Simon există. Nu îi era deloc teamă, era chiar foarte curioasă să-l vadă, poate să-i și vorbească. Nu se îndoia că fantoma are o poveste tristă. De ce oare bântuia noapte de noapte? De ce ținea morțiș la pata din sufragerie? Tom și Sam au făcut-o să dispară în nici zece minute, cu un detergent de ultimă generație. Însă a doua zi dimineață a fost la loc, parcă mai mare și mai lucioasă! Ce alte secrete are Simon?

În a patra noapte se făcu deodată mare gălăgie. Virginia se strecură din cameră și, pe holul luminat de lună, îl zări pe Simon, străduindu-se să se ridice. Picioarele i se încurcaseră în niște funii groase întinse de-a curmezișul culoarului.

Fetei îi era foarte clar cine e în spatele capcanei. Se îndreptă spre fantomă s-o ajute. Ușa gemenilor se deschise brusc și afară țâșniră două momâi înfășurate în pânze care fâlfâiau. O luară la picior spre Simon. Acesta se ridică urlând, se avântă, mai căzu o dată, apoi depăși cu un salt funiile și momâile și o luă la goană pe hol. Aproape că se izbi de Virginia.

– Aoleu, vin fantomele după mine. Fugi că-i mare primejdie! îi strigă el fetei, care, îi zâmbi, îl trase de mânecă și-l împinse pe ușa cea mai apropiată, în sala armelor.

– Bună, Simon. Eu sunt Virginia. Calmează-te, numai tu ești fantoma aici! Pe culoar n-au fost decât gemenii deghizați cu niște cearceafuri. Nu pot să cred că ți-e teamă de... fantome!

Mă opresc aici, deși mai au loc felurite alte aventuri, cum se întâmplă mereu în poveștile cu fantome. Vă invit pe voi să descoperiți – CITIND CARTEA – dacă gemenii clocesc și alte planuri, dacă Virginia își continuă acțiunile cutezătoare și... ce mai fac părinții. Aaa, dacă citiți cartea, veți afla și dacă mi-am lăsat imaginația să zburde și m-am depărtat de povestea inițială.

E bine de știut că există și filme după această poveste. Eu am văzut cel puțin unul pe youtube. Dar atenție, e doar în engleză.

Vă las acum.

În speranța că veți scrie comentarii la postarea mea, vă salut cu drag.

1. Cine este autorul textului pe care tocmai l-ai citit?

- A. Oscar Wilde
- B. Canterville Chase
- C. Cristi
- D. Autorul este necunoscut

2. Ce ne comunică autorul chiar la începutul textului?

- A. Ne prezintă o fantomă
- B. Vrea să ne convingă să citim o carte
- C. Ne povestește despre o pățanie a lui
- D. Ne împărtășește pasiunea lui pentru fantome

3. Privește cu atenție imaginea alăturată. Ar putea aceasta ilustra prima apariție a fantomei? Explică de ce, utilizând diverse informații aflate din text.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Cum i se adresează domnul Otis fantomei, atunci când aceasta apare la fereastra castelului?

- A. încrunțat și cu intenție evidentă de ceartă
- B. îngrijorat și nepoliticos
- C. politicos, dar cu teamă pentru propria persoană
- D. frumos și politicos

5. Conform textului citit, când bântuia Simon la castel, ziua sau noaptea?

.....

6. Animalele sunt diurne sau nocturne, în funcție de intervalul în care își desfășoară activitatea. De exemplu, bufnița menționată în text este un animal nocturn. Completează tabelul cu animalele următoare, acolo unde crezi că este locul lor: **cal, elefant, bufniță, liliac, găină, fluture de noapte**.

Animale diurne	Animale nocturne

7. Recitește răspunsurile date la întrebările 1-6. Ești sigur/sigură că sunt corecte? Bifează caseta potrivită: DA NU

8. Care este atitudinea Virginiei față de fantomă?

- A. prietenoasă
- B. indiferentă
- C. temătoare
- D. războinică

9. Cine oferă exemplul bun de comportament: gemenii sau Virginia? Explică de ce. Atenție la exprimare, ortografie și punctuație!

.....

.....

.....

.....

.....

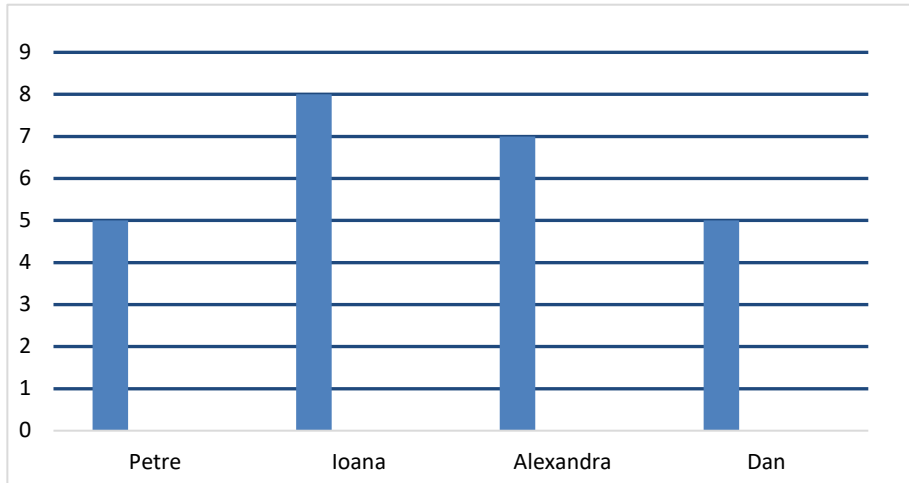
.....

.....

10. Afli din text că gemenii fac mai multe măsurători pe hol în vederea construirii unor capcane pentru Simon. Pentru aceasta ei folosesc o ruletă. Dacă nu ar avea o ruletă, ce instrument ar folosi pentru a face acele măsurători?

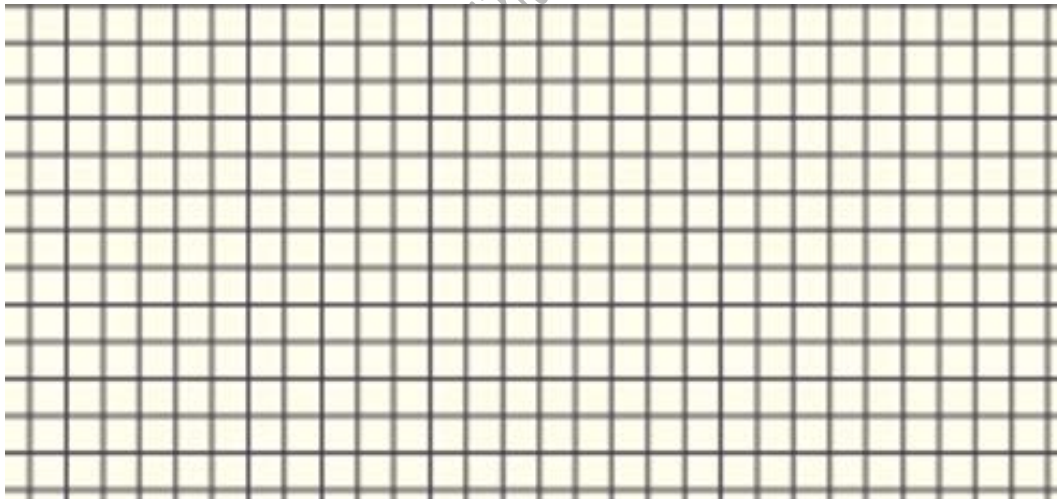
- A. termometru
- B. balanță
- C. cronometru
- D. riglă

11. O echipă de vânători de fantome vine la familia Otis să-l observe pe Simon. Petre a petrecut 5 nopți de observație, Ioana 9, Alexandra 7 și Dan 8. Completează graficul următor, astfel încât să corespundă cu numărul de nopți petrecute în castel de fiecare membru al echipei.

12. Simon vrea să se răzbune pe farsa pe care i-au jucat-o gemenii și are nevoie de ajutorul tău să-i cumperi diferite materiale. Câți bani îți trebuie pentru a cumpăra toate obiectele din lista de mai jos? Scrie rezolvarea în spațiul cu pătrățele.

- a) o pălărie de paie – 49 lei
- b) un balot de paie – 22 lei
- c) o cămașă – 120 lei
- d) 4 nasturi nichelați – 3 lei pentru fiecare nasture

13. a. Ești mulțumit/mulțumită de răspunsurile pe care le-ai dat la test?

Bifează caseta potrivită:

DA

NU

b. Ce ai putea face mai bine la următorul test?

.....

.....

.....

TEST-JOC
PARTEA a II-a

AVENTURA CONTINUĂ!

Document realizat de Institutul de Științe ale Educației în cadrul proiectului CRED

Ursul brun: recorduri românești

Record de populație

Aproape jumătate din urșii din Europa trăiesc în libertate în țara noastră. În condițiile în care ursul a dispărut din pădurile multor țări, România deține în prezent aproape 6000 de exemplare care trăiesc în sălbăticie. Acest număr reprezintă un record remarcabil. Biologii ne spun că numărul urșilor din România indică o stare de sănătate a mediului, dar dacă nu suntem atenți, echilibrul poate dispărea așa cum s-a întâmplat în alte țări. Tăierea pădurilor, extinderea zonelor locuite de oameni, vânatoarea excesivă au condus la diminuarea masivă a numărului de urși bruni.

Record de salvare a puilor orfani

În județul Harghita, aproape de izvoarele Mureșului și Oltului, altfel zis, în „inima munților”, există singurul orfelinat de ursuleți din Europa. Aici sunt aduși puii rămași singuri, care, lipsiți de protecția ursoaicei, nu ar putea supraviețui până cresc mari. Leo, Gabi și alți câțiva oameni inimoși care lucrează la acest centru de ajutorare a ursuleților respectă un program și reguli foarte stricte.

Ursuleți la orfelinatul din Harghita. Sursa: https://www.youtube.com/watch?v=hQ9WkHp0KYg&list=PLCdRmZjvUGYCOtnzSN_mLXtk-KFQ6QQj&index=64

Stilul de viață este unul natural – mâncarea este crudă (mere, semințe, ghindă...), țarcurile sunt departe de zonele locuite și umblate. Astfel, doar la început, când puii sunt foarte mici, îngrijitorii interacționează cu aceștia. Ulterior, hrana le este oferită de la distanță și doar atunci când este necesar. În plus, ca și în natură, puii de urs trebuie să „muncească” pentru mâncare, să se străduiască să-și obțină porția. Iată de ce hrana este servită în copaci, ursuleții fiind nevoiți să se cațere! De la înființarea centrului, în 2004, peste 100 de ursuleți au fost ajutați să crească aici și apoi au fost eliberați în afara țarcurilor pentru a fi urși „adevărați”, în sălbăticie.

Puii sunt supravegheați de la distanță, se bucură de îngrijire medicală la nevoie și primesc mâncare cu ajutorul unei drone, atunci când încep să consume hrană solidă. Puii învață din instinct și unul de la altul cum să devină urși! Dacă îngrijitorii ar interveni în creșterea și „educarea” lor, urșii nu ar mai fi capabili să se descurce singuri în pădure.

Dacă vrei să afli mai multe despre ursuleții de la centru, poți urmări vlogul² **Eroi printre urși** pe youtube, unde sunt oferite noutăți în fiecare lună și, bineînțeles, imagini cu pui drăgălași!

Liberty – Cea mai mare rezervație de urși din lume

În țara noastră există cea mai mare rezervație de urși bruni, *Liberty*, situată în apropiere de Brașov. În 2018, *Liberty* a primit un certificat de excelență de la TripAdvisor³, care o situează printre „cele mai frumoase, importante și demne de vizitat locuri din întreaga lume”.

²Un vlog este un jurnal filmat pe care realizatorul îl prezintă pe internet pentru un grup de prieteni sau pentru publicul larg.

³ TripAdvisor este cea mai faimoasă rețea socială de turism din lume, cu peste 315 milioane de utilizatori.

După cum se povestește pe site-ul Liberty <https://millionsoffriends.org/libearty/povestea-mayei/>, proiectul uriaș al salvării urșilor captivi are un început trist. În curtea unui hotel de lângă Castelul Bran, a trăit o ursoaică chinută. A fost ținută în condiții îngrozitoare, într-o cușcă murdară, cu bare de metal și ciment pe jos, adesea fără mâncare, fiind doar un obiect de divertisment pentru turiști și o sursă de venit pentru proprietarii hotelului. A murit în brațele Cristinei Lapis, viitoarea fondatoare a *Libearty*, care i-a dat numele Maya și care s-a străduit ani întregi să o salveze. Cristina și-a ținut promisiunea pe care i-o făcuse – că va construi un loc unde urșii vor fi liberi din nou, așa cum trebuie să fie în mod natural.

Așadar, în amintirea Mayei, cu ajutorul Asociației Milioane de Prieteni, a Primăriei Zărnești și a Organizației Mondiale pentru Protecția Animalelor, au fost puse bazele rezervației *Libearty*. Locul este minunat, se întinde pe 69 de hectare de pădure de stejar și este protejat de un gard electric. Are amenajate piscine unde urșii pot să se bucure de bălăceală și oferă toate condițiile pentru bunăstarea „locuitorilor”: hrană pe baza dietelor recomandate de specialiști, copaci de cățarat, atracții naturale felurite și, la nevoie, asistență medicală.

Până acum, la *Libearty* au ajuns 116 urși care mai înainte fuseseră captivi la circ, la grădini zoologice neîngrijite sau în cuști, pe lângă obiective turistice. Ei nu simțiseră iarba sub picioare, nu învățaseră (sau uitaseră) să alerge, să se urce în copaci și să adulmece muntele, suferind abuzuri îngrozitoare. De exemplu, lui Max, un urs care a fost ținut un timp la Castelul Peleş ca atracție de fotografiat, i-au fost înțepați ochii pentru a orbi și a nu mai face scandal la blitzurile turiștilor!

Libearty reprezintă deopotrivă un loc de siguranță pentru urșii captivi și o școală în aer liber pentru vizitatori, care pot învăța respectul față de animale și de mediu prin intermediul amenajărilor din rezervație și al poveștilor fiecărui locuitor!

Libearty nu este o grădină zoologică, dar se poate vizita după un orar strict în tururi cu ghid, pe un traseu care să nu îi deranjeze pe urși. Există chiar un mesaj special pe care aceștia ni-l comunică:

Mesajul ursuleților pentru vizitatori:

Acesta nu este zoo!
Este pădurea noastră.
Vă rugăm să o respectați!
Nu ne aruncați mâncare,
pentru că nu avem nevoie!
Vă rugăm închideți-vă soneriile telefoanelor!
Nu folosiți blițul ! Ne deranjează!
Nu mâncați și nici nu beți în fața noastră!
Este nepoliticos!
Stați împreună, urmați ghidul
și ascultați cu răbdare poveștile noastre!
Nu faceți gălăgie!
Astfel, vom ști că sunteți prietenii noștri!

sursa: <https://millionsoffriends.org/libearty/viziteaza-sanctuarul/>

Programul de vizitare diferă în funcție de sezon. Iată orele de vizitare și prețurile pentru perioada de vară, conform informațiilor de pe internet:

	Adult	Copil (5 – 18)	Student (18 – 25)
Martți – Vineri 9:00 9:30	60 RON	20 RON	35 RON
Martți – Vineri 10:00 10:30 11:00	70 RON	30 RON	45 RON
Sâmbătă – Duminică 9:00 9:30	75 RON	30 RON	40 RON

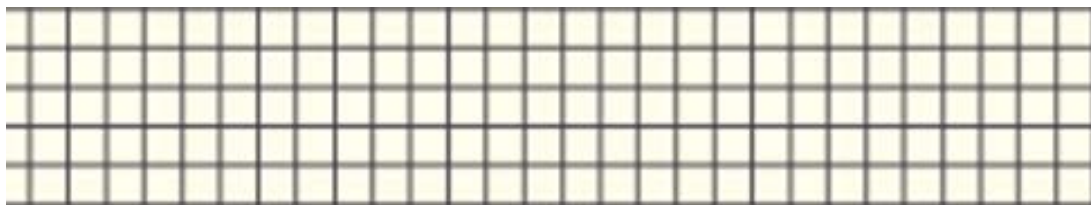
- Să presupunem că participi la o excursie de grup, care include o vizită la sanctuarul Libearty, în ziua de marți, 18 iunie 2019, la ora 11.
 - Dacă autocarul ajunge în Zărnești la ora 9.47, cât timp mai este până când începe turul la rezervația *Libearty*? Scrie rezolvarea în spațiul de mai jos.

 - Cât costă, în total, biletele pentru grupul vostru care include 10 copii, 2 adulți și 2 studenți? Scrie rezolvarea în spațiul de mai jos.

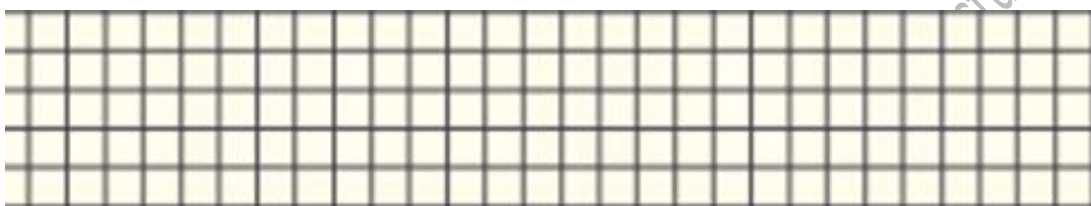
- Ce ne spune numărul urșilor din țara noastră despre starea mediului din România?
 - Nu e nicio legătură între starea mediului și numărul urșilor.
 - Urșilor nu le place mediul din țara noastră.
 - Mediul este foarte sănătos.
 - Mediul este deteriorat.
- Urșii preferă mâncarea crudă, naturală. Ce aliment din cele de mai jos trebuie să fie evitat de către îngrijitori, în hrănirea urșilor?
 - fructe
 - miere de albine
 - salam
 - semințe

4. În dieta ursuleților de la orfelinat care sunt pregătiți pentru eliberarea în sălbăcie sunt incluse: fructe proaspete, semințe și carne. Au fost cumpărate 18 kg de carne care au costat 306 lei, 11 kg de mere care au costat 33 lei și 12 kg de semințe care au costat 132 lei. Pentru fiecare dintre următoarele întrebări, scrie rezolvarea în spațiul cu pătrățele.

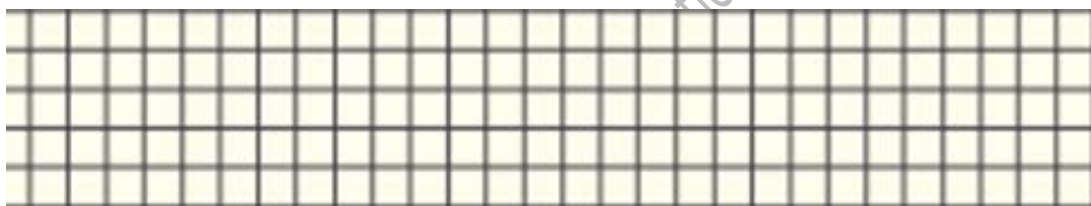
a. Cât costă 1 kg de carne?

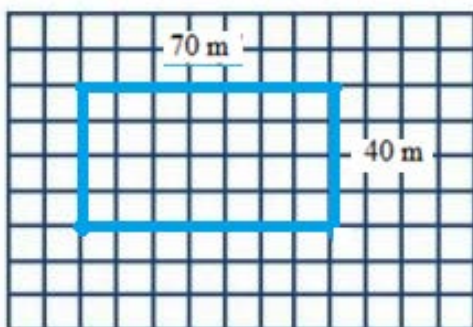
b. Cât costă 1 kg de mere?

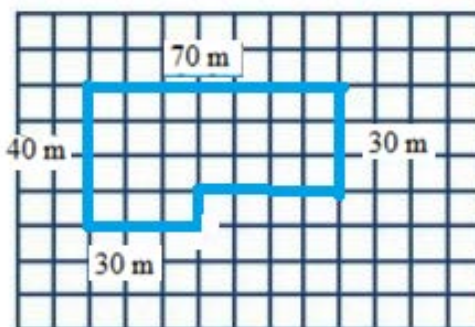
c. Cât costă 1 kg de semințe?

5. Cu ajutorul donațiilor pentru orfelinatul de urși, se va construi un adăpost pentru protejarea puilor foarte mici. Mai jos sunt desenate două modele de adăposturi, la același preț, propuse de două firme de construcții.

Desen nr. 1

Desen nr. 2

a. Ce figură geometrică recunoști în primul desen?

b. Care propunere dintre cele două este mai bună pentru urși? Explică de ce.

.....

.....

.....

6. Recitește răspunsurile date la întrebările 1-5. Ai răspuns corect? Bifează caseta potrivită.

7. Persoanele care lucrează în rezervația de urși din județul Harghita, respectă reguli foarte stricte.

a. Menționează două dintre regulile pe care, potrivit textului, trebuie să le respecte persoanele care lucrează în rezervație.

.....
.....

b. Formulează un motiv al respectării regulilor de către persoanele care lucrează în rezervație.

.....
.....

8. Regulile de la *Libearty* se referă și la vizitatori. Una dintre aceste reguli îi privește pe copii. Din motive de siguranță, copiii care nu au împlinit 5 ani nu pot vizita rezervația. Numește un risc la care ar putea să fie expuși copiii sub 5 ani.

.....
.....

9. Despre cei care lucrează în orfelinatul ursuleților, textul ne spune că sunt „oameni inimoși”. Menționează două trăsături pe care crezi că este necesar să le aibă persoanele care lucrează în centrul de ajutorare a ursuleților.

.....
.....

10. a. Este utilă activitatea pe care o realizează persoanele care au grijă de ursuleții de la orfelinat? Bifează caseta potrivită: DA NU

b. Oferă o explicație simplă pentru răspunsul tău.

.....
.....

11. Realizează un desen cu un urs vesel, așa cum ți-l imaginezi tu!

